

AUGUSTIN

Zpravodaj farnosti svatého Augustina v Brně

květen 2025

Kostel sv. Augustina slaví 90 let

Město Brno bylo až do konce první světové války převážně německé. Když se za vlády Františka Josefa I. kolem roku 1852 začaly bourat hradby, k malému městu se postupně připojovala nejbližší předměstí, do té doby samostatné katastrální obce. Kolem roku 1900 začala vznikat německá Úřednická čtvrť. Až do konce první světové války mělo Brno starosty německé národnosti. Po válce se do čela města konečně dostali čeští představitelé. Díky českým dědinám připojeným v roce 1919 k Brnu, takzvané Velké Brno zdvojnásobilo česky mluvící obyvatelstvo. Nový stát velice podporoval stavbu činžovních a rodinných domů, které navazovaly na německou úřednickou čtvrť. Tato situace vyžadovala i rozšíření farních obvodů brněnského děkanství a Starobrněnská farnost byla tehdy největší.

V roce 1922 bylo již zastavěno velké území. Na žádost stavebního družstva Úřednická čtvrť byla se souhlasem prezidenta republiky rozhodnutím zastupitelstva přejmenována a od 17. 6. 1925 nese název Masarykova čtvrť.

Starobrněnský klášter s předstihem počítal s postavením kostela, a protože vlastnil velkou část pozemků v této nové čtvrti, měl možnost výběru nejvhodnějšího stavebního místa. A také si na sebe vzal veškeré finanční závazky s tím, že nově zřízená farnost bude ke klášteru i nadále včleněna.

Na rok 1930 se chystaly oslavy 1500 let od smrti sv. Augustina, který zemřel 28. 8. 430. Starobrněnská augustiniáni se rozhodli výročí oslavit tím, že v Masa-

rykově čtvrti postaví velký a moderní kostel hodný toho světce. A proto náš kostel bývá označován jako jubilejní.

Projekt vypracoval Ing. Vladimír Fischer, který s augustiniány dlouhodobě spolupracoval. Základní kámen položil opat František Bařina 28. 8. 1930 přesně po 1500 letech od smrti našeho patrona. Po nezbytných úředních povoleních se v létě 1932 začalo stavět. Stavba byla dokončena v červnu 1934 a 5. 5. 1935 byl kostel brněnským biskupem ThDr. Josefem Kupkou posvěcen. Byla to tehdy velká sláva.

Náš kostel se stal živým místem k setkávání. K setkávání s Božím tajemstvím, mezi sebou navzájem, s všeobecnou církví na celém světě, se zemřelými i s těmi, kteří se mají v budoucnu narodit. Zde se můžeme ztišit, přemýšlet, modlit se, být přítomni bohoslužbě. Pomáhá nám vytvořit chrám, kterým je každý z nás.

Přešlo dlouhých devadesát let a náš kostel sv. Augustina je pořád mladý a krásný. Všichni duchovní správci, ať to byli augustiniáni nebo další kněží, kteří se starali o farní rodinu, se vepsali do této dlouhé doby. A tak díky nim můžeme růst pro Boží království.

Díky Vám, naši otcové augustiniáni, za to, že jste byli prozíraví a velkorysí, když jste se rozhodli pro architekta a všechny umělce a také řemeslníky, kteří náš kostel vytvořili a zkrášlili. Tito byli často našimi farníky. Vždyť vnímání krásy nás zušlechťuje a vede naši mysl k Bohu.

Marta Laudátová

Slovo úvodem

Děkuji

Po obřadech vigilie Hodu Božího velikonočního jsem se na agapě na faře setkal se dvěma přáteli, křesťany z jiných denominací. Oba se shodli, že doma jakože dobré, ale Velikonoce? Jedině u Augustina! Zdejší obřady si každoročně nenecháme ujít! To potěší. Letos si mě nevyžádala žádná farnost, kde by na Triduum onemocněl kněz, díky čemuž jsem po smršti zpovídání a dalších příprav předchozích dnů mohl ve velmi příjemném klidu a bez nervozity vnímat všechno, co se u nás v kostele děje. Některé texty jsem vnímal, jako kdybych je slyšel poprvé (kde v pokoji září oči), u jiných jsem si ověřil, že mám ještě dobrou paměť.

Příprava desítek zúčastněných byla obdivuhodná. Ministranti měli jen při vigilii asi 85 úkolů, v předepsaném pořadí. Zpěváci žalmů, chlapi a děvčata, výborní, ve velmi „slušňáckých“ oděvech, jak je běžně nevidám. Bezchybný pan ředitel kůru a varhaník; krásně zpívané velkopáteční pašije, nadšené zvonění zvonky při Gloria, úžasné nedělní sborové provedení dlouho nacvičované mše s neúnavným panem sbormistrem, ochotní uklízeči a uklízečky před i po akcích, dovoz chlebičků a vína, paní zákristiánky, výborně čtené texty, profesionál pan farář, no radost pohledět; určitě jsem na někoho zapomněl. Aha, a dojemně krásné zkrášlení pondělní liturgie našimi milovanými PUSA. Chci v tomto úvodníku vyjádřit prostě „děkuji“! Děkuji za ochotu, za námahu, za čas, za naladění srdcí, za neokázalé, ale zároveň nepřehlédnutelné svědectví. Svědectví o tom, kým je pro vás Ježíš. Moje srdce si udělalo fotku.

Váš kaplan Martin Holík

Přidám humornou poznámku. Nebe, sobota, 26. dubna, František drží za ramena Carla Acutise a s mírně provinilým úsměvem povídá: promiň, Kájo, už to víckrát neudělám. Ale možnost tolika set tisíc mladých lidí na mém pohřbu, kteří cestovali původně na Tvé svatořečení, to bylo silnější než já, víš? Soryjako.

Stalo se

30. 3. se sešla pastorační rada farnosti. Zápis z jednání by měl být zveřejněn na internetových stránkách farnosti.

~

4. 4. proběhly pravidelné návštěvy u nemocných, od 17 hodin byla příležitost ke svátosti smíření a v 17:30 pobožnost křížové cesty. Po večerní mši svaté se sešli členové živého růžence.

~

Dne 6. 4. byla sbírka určena na podporu farního centra Hlubočky. Vybralo se 59 011 Kč.

~

12. 4. se při mši svaté v 9 hodin dopoledne uskutečnilo společné slavení svátosti nemocných, a poté krátké agapé v kapli Panny Marie.

~

V neděli 13. 4. nás skauti z naší farnosti po mši svaté v 9 hodin pozvali do svých kluboven, abychom se přišli podívat a popovídali si o skautingu v naší farnosti.

~

Na Zelený čtvrtek, 17. 4., při bohoslužbě v 18 hodin a následné adoraci zazněly sbory Antonína Tučapského, Jacoba Galluse a Donatase Zakarase, zpěvy z Taizé.

~

Na Boží hod velikonoční, 20. 4., při mši sv. v 9 hodin přednesl chrámový sbor pod vedením Pavla Kýncle mši od Vojtěcha Říhovského (1871–1950): Missa loretta pro smíšený sbor a varhany, op. 3. Na varhany hrál Dominik Laudát.

~

Během týdne od 20. 4. se v našem kostele konaly dva velké koncerty Velikonočního festivalu duchovní hudby.

~

Ve čtvrtek 24. 2. se při večerní mši svaté uskutečnilo setkání skautů k oslavě sv. Jiří.

Pokřtěni byli:

16.4. Julie Fendrichová
Eduard Veselý
Ela Zuzana Veselá
Jakub Petr Skříčka
27.4. Noemi Marie Dvořáková

Pohřbeni byli:

11.4. Zdeněk Mahelka (nar. 1946)

Oddáni byli:

26.4. Tereza Kabrdová

Gabriela Klačková

Křížová cesta v Osové Bítýšce

Na 5. neděli postní (6. dubna) jsme se – jako každoročně – vydali na křížovou cestu v přírodě, tentokrát do Osové Bítýšky. Kousek od rybníka, v malém březovém hájku, stojí čtrnáct zastavení s jednoduchými výjevy ukřižování Ježíše Krista.

O vybudování této křížové cesty se zasloužil tehdejší starosta, který měl vážně nemocnou manželku. Právě proto nese toto místo název „Za uzdravení“, jak nám řekl místní farář P. Jan „Patty“ Pavlíček. Křížová cesta zde byla zbudována v roce 2018. Zároveň byl postaven i kamenný pomník na památku a na přímluvu stig-

matizované Aničky Tomanové (1907–1957), členky III. řádu sv. Dominika.

Spolu s otcem Petrem a místními farníky jsme při modlitbě mysleli především na naše nemocné i na všechny, kteří jsou jim nablízku a jakkoliv jim pomáhají.

Počasí bylo na duben velmi sychravé. I přes zimní bundy a čepice jsme cítili studený vítr, takže jsme s radostí přijali pozvání k malému zahřátí a občerstvení na místní faře. Díky tomu jsme měli možnost nahlédnout i do vyhlášeného střediska MAMRE, kam jezdí na různé akce mládež z celé diecéze. *Helena Buchtová*

Fotografie z Velikonoc

foto: Vít Horník

Zaznělo v kázání

Do budoucnosti je třeba vykročit správným způsobem. *o. Petr*

V aktivním překonání minulosti je naše cesta k odpuštění. *o. Petr*

Bůh léčí a uzdravuje vinu. *o. Petr*

Pravda neztrácí jas a hříšník není odsouzen ke zkáze *o. Petr*

Jitka Matějková

„Dokud zde nestál kostel, chodili jsme na mše svaté k sestřičkám na Lerchovu.“

Rozhovor s Vlastou Skříčkovou

Nejeden farník si možná pamatuje, že v drogerii (dnes vedle bývalé pošty) prodávala ochotná a usměvavá paní Skříčková, která v letošním roce oslaví 100. narozeniny. Vlasta Skříčková dodnes pravidelně chodí na mše svaté a jsme rádi, že se s námi při příležitosti výročí posvěcení našeho kostela podělila o své vzpomínky.

Kdy jste se nastěhovala do Masarykovy čtvrti? Pamatujete si na posvěcení našeho kostela?

Bydlím zde od 30. let. Přímo na posvěcení kostela si nepamatuji, ale při položení základního kamene to byla veliká sláva. To se sešla spousta lidí a poklepávali na kámen kladívky. Také jsem zrovna nedávno vzpomínala, že dokud zde nestál kostel, chodili jsme na mše svaté k sestřičkám na Lerchovu. Tam, jak je dnes základní škola, byla v prvním patře kaple. Seděli jsme tam na židlích a fungovalo to asi podobně jako duchovní centrum na Lesné. Tam se také lidé scházeli ke slavení mše svaté dříve, než tam byl postaven kostel. Celá ulice Lerchova ale tehdy vypadala úplně jinak než dnes, bylo tam mnohem méně domů. Ani sem nejezdila tramvaj a do Wilsonova lesa chodily o víkendu na výlety rodiny s batohy.

Jaké bylo tehdy chodit do kostela?

Bylo to tehdy úplně jiné než dnes. Všichni jsme v obecné škole chodili do náboženství. Šli jsme i k prvnímu svatému přijímání. Pokud někdo do náboženství chodit nechtěl, musel mít individuální uvolnění. Někdy se objevil nějaký evangelík, za první republiky začínala i Československá církev husitská, a také jsme měli i známé bez vyznání, kteří se angažovali ve spolku přátel žehu. Jednalo se však o ojedinělé případy. Církev do společnosti patřila. Většina lidí měla i svatbu v kostele. Jednalo se však jen o svatební obřady bez mše svaté. Svatbu se mší svatou mívaly jen velmi zbožné rodiny, což nebylo obvyklé. Něco jako farní společenství, tak jak jej známe dnes, tehdy neexistovalo. Církev byla taková instituce sama pro sebe, kterou si řídili sami kněží a biskupové. Nebyly žádné pastorační rady a ani jinak nebylo běžné, aby se laici zapojovali do dění ve farnosti. Co si pamatuji, dobrovolníci pomáhali při pracích spojených s pří-

pravou oslav Božího Těla nebo jiných velkých slavnostech. Například na to Boží Tělo bylo potřeba postavit oltáře. Jinak se tak maximálně sešli kněz, starosta a doktor u karet.

Ministranti byli už tehdy?

To samozřejmě byli, ale ne v takovém množství. Po válce, když ministrovali i mí synové, se jich občas sešlo tak maximálně 25. Vedl je tehdy František Fráňa (později o. Tišek). Měli rozepsané služby a nikdy se nestalo, že by tam byl farář sám. Pamatuji si, jak jsem budila syny v šest, aby byli na mši včas. Původně vlastně bývaly jenom dvě ranní mše. Večerní byly zavedeny až za komunismu, když každý musel chodit brzy ráno do práce a na ty ranní mše nikdo krom důchodců nechodil.

A co holky?

Ty stály u mřížky, vždycky na jedné straně, a na té druhé byli oddělení kluci, kteří neminstrovali.

Dělaly ale družičky, ne?

Ano, družičky občas byly. Hlavně na Boží tělo. To se vytáhly korouhve a prapory. Procesí pak šlo se zpěvem od kostela Wurmovou ulicí, potom přes Havlíčkovu, a Rudišovou dolů zpět ke kostelu. Hlavní byl baldachýn, pod kterým nesl kněz monstranci, což muselo být těžké. Komunisté to ale pak úplně vymýtili.

Pamatujete si kostel v době, kdy byl posvěcen?

Ano, prvním knězem tu byl o. Josef Fanfrdla. Ten byl i v politice na úrovni náměstka primátora. Jakmile ale přišli Němci, dosadili si do politiky vlastní lidi a o. Fanfrdla odvezli do Dachau. Kde byl potom už přesně nevím, ale myslím si, že otec jej jezdil za komunismu navštěvovat na Slovácko.

Jaké to pak bylo za války?

Za války to bylo z pohledu dnešního světa naprosto nepředstavitelné. Například, když bylo stanné právo, musela být tma a nesmělo se ven. Byla jsem tehdy na střední škole a musela jsem se každý den vrátit domů v šest. Pamatuji si, že

Paní Skříčková se svým již zesnulým manželem asi před 15 lety.

do tanečních se mnou chodil jeden kluk, ke kterému přijel do bytu někdo, kdo tam nebyl nahlášen. Němci ho tam tehdy našli a celou rodinu, i toho kluka, odvedli a bez soudu popravili.

Vždy na podzim si připomínáme oběti poprav v Kounicových kolejích...

V Kounicových kolejích byla okna zadělaná deskama, aby dovnitř nešlo vidět. Do okolí nikdo nesměl chodit, krom těch, kdo zde bydleli. Měli jsme Kernkartu, kterou jsme se prokazovali. Jen jednou se tam jednomu, jmenoval se Mezník, povedlo nějak z okna vyskočit a spáchat sebevraždu. Podle něj se jmenuje ulice Mezníková. Celá ta historie Kounicových kolejí je však smutná a nehezká. Po válce tam totiž zase shromažďovali Němce, a i mezi nimi se tam muselo objevit spousta nevinných lidí. Člověk to sice chápe, proč byla taková nálada ve společnosti, ale nemělo by to takto být.

A bylo možné za války chodit do kostela?

To samozřejmě ano, za války nebyly mše zakázané. Potom, později za komunismu, nás sousedé sledovali, kdo do kostela chodí a kdo ne. Někteří tehdy také do kostela chodit přestali. Uvolnění přišlo až po roce 1968. To mohly být po koncilu zavedeny i ty večerní mše. U Augustina byl tou dobou o. Vítek, který udělal mnoho pro mladé. Mrzelo mě, že byl v Pacem in terris, ale nevěřím tomu, že by pro to byl zapálený. Spíš si myslím, že to byla snaha, aby vše mohlo fungovat. Ten také umožnil u nás v kostele první kytarovou mši. Musel z toho mít strach, a potom i červené uši od toho, jak si chodili lidé stěžovat. Přitom dnes už je to naprosto samozřejmé, že se při mši hraje na kytaru. ...pokračování na str. 4

Farní diář

4. 5.	V 15 hod. koncert skupiny Učedníci
8. 5.	Brněnská pěší pouť do Křtin
20. 5.	Kanonická vizitace brněnského děkana P. Vladimíra Záleského
23. 5.	Noc kostelů
25. 5.	Fotbalové utkání ministranti vs. otcové
1. 6.	Farní den

Pro aktuální informace sledujte farní stránky: www.augustinbrno.cz

Poděkování

Milí farníci u sv. Augustina, jménem svým i všech farníků bych vám chtěl moc poděkovat za vaše dary na podporu našeho malého farního domu. Jsem nesmírně rád, že Vás náš projekt takto oslovil. Pro naši malou „sudetskou“ farnost je to velká podpora, a Vaše štědrost nás posunula o velký kus k našemu cíli. Musím říct, že se na farní centrum už teď moc těšíme a doufáme, že se třeba v něm i jednou potkáme.

V modlitbě na Vás každého pamatujeme.
otec Tomasz Żurek a farníci z Hluboček

Vzpomínky na Františka

Víra není útočištěm pro lidi bez odvahy, ale je rozšířením života odvážných. Víra není světlem, které rozptýlí všechny naše temnoty, ale lampou, která vede naše kroky nocí, a to na cestu stačí.

František, prosinec 2012

Nemůžeme se mu odvděčit, ale když odpouštíme svému bratrovi nebo sestře, napodobujeme ho. Odpuštění tedy není dobrým skutkem, který člověk může nebo nemusí udělat: odpuštění je základním životním předpokladem křesťanů. Vzájemným odpouštěním o něm vydáváme svědectví a rozséváme kolem sebe nový život.

František, září 2023

...pokračování ze str. 3

Změny druhého vatikánského koncilu jste tedy zaznamenali již takto brzy?

Ono to tehdy bylo úplně jiné. Církev byla uzavřenější. Normální smrtelník druhý vatikánský koncil nejspíš nevnímal. Vždy přišel kněz a ten něco udělal nebo zavedl. Lidé to pak brali, i když tomu třeba nerozuměli. I mše byla v latině. Velkou změnou bylo, že kázání bylo včleněno do mše. Původně se totiž četlo evangelium a kázání bylo před mší. Skoro nikdo na to taky nechodil. Zády k lidu se sloužilo, myslím, až do devadesátých let, ale přesně už si ani nepamatuji, kdy tahle změna přišla. Nejdříve byl obětní stůl před mřížkou. To se tak divně obcházel, a pak přišel o. Kabrda a mřížku odstranil. Změny se však prosazova-

Mezi ministranty u Sv. Augustina byli i synové paní Skříčkové (1953).

ly postupně. Také se dříve chodilo mnohem méně ke svatému přijímání, bylo to mimořádné, většinou jen na Vánoce a Velikonoce nebo velké slavnosti, kdy jsme byli řádně připraveni. Už ale ani nevím, kdy se toto změnilo. Nyní je mnohem lepší, že je to pro nás zcela běžné.

Je něco, co zůstalo stejné?

Ne, vše je dnes jiné. Někdo na to brble, ale mně to takto vyhovuje, na dnešní poměry je to takto určitě rozumnější. Některými věcmi bych teda dnes nemohla žít. Připadá mi, že je mnoho problémů vlastně z ničeho. Jsem ale ráda, že jsou do života v církvi zapojováni mladí lidé. Na ty je podle mě vždy nejvíce potřeba působit a formovat je. My, staré báby, už do kostela chodit nepřestaneme.

Děkuji za rozhovor.

Gabriela Klašková

Informace z farnosti

V neděli 4. května 2025 v 15 hod. odpoledne vystoupí v našem kostele na koncertě k jeho 90. výročí založení skupina Učedníci. Informace jsou na plakátech a na sociálních sítích, všichni jsou srdečně zváni.

Ve čtvrtek 8. května 2025 se koná již dříve oznámená brněnská pěší pouť do Křtin. Oproti dřívějším informacím dochází k jedné změně: sraz poutníků bude v 9 hodin v kostele sv. Václava v Obřanech. Pouť vyvrcholí v 16 hodin mší svatou v křtinské bazilice Panny Marie, kterou bude celebrat Mons. Vojtěch Cikrle. Návrat z pouti je po vlastní ose či linkovými autobusy, u kterých jsou zajištěny posilové spoje. Ostatní informace jsou na vývěškách.

V úterý 20. května 2025 proběhne v naší farnosti kanonická vizitace, kterou bude konat brněnský děkan P. Vladimír Záleský. Součástí vizitace jsou i setkání s ekonomickou a pastorační radou farnosti, vrcholem vizitace pak mše svatá, kterou bude slavit otec děkan s kněžími farnosti a s farníky v 18 hodin večer.

V pátek 23. května 2025 se koná další ročník Noci kostelů. Tentokrát se připojí

i naše farnost, a tak zveme především na tři body letošního programu: v 19 hodin na vystoupení dětských schol naší farnosti; ve 20 hodin na volnou adaptaci muzikálu Jesus Christ Superstar „Play Jesus“ pro klavír a sólový zpěv v anglickém znění, kterou přednese Oldřich Smysl, člen hudebního souboru MDB; a poté Noc kostelů uzavře Zdeněk Chvíla, chrámový varhaník kostela sv. Augustina, provedením jím vybraných varhaních skladeb.

V neděli 25. května 2025 po skončení deváté mše svaté odehrají ministranti a otcové další ze série nezapomenutelných fotbalových dramát s nepředvídatelným koncem; přijďte fandit!

A konečně ještě avizujeme konání dalšího ročníku Farního dne, který se tentokrát uskuteční 1. června 2025 od 13 hodin v kostele bl. Marie Restituty a v přilehlém duchovním centru na Lesné. Program bude včas zveřejněn, již teď se kromě obvyklých bodů lze těšit na komentovanou prohlídku tohoto nejnovějšího brněnského kostela a na možnost vystoupat na jeho věž se zvonkohrou a s jedinečnou vyhlídkou na celé město.

Petr Vrbácký